

SUOMEN AKATEMIAN RAHOITUSPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT YLEISET EHDOT YLIOPISTOILLE, VALTION TUTKIMUSLAITOKSILLE JA VIRASTOILLE SEKÄ HANKKEIDEN VASTUULLISILLE JOHTAJILLE (5.9.2006)

Akatemian myöntämän tutkimusrahoituksen saa käyttää ainoastaan rahoituspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Vastuullinen johtaja on ensisijaisesti vastuussa hankkeen toteuttamisesta ja rahoitussuunnitelman noudattamisesta. Vastuullinen johtaja ja suorituspaikka vastaavat siitä, että rahoitus käytetään päätöksen mukaiseen toimintaan.

Tutkimusmäärärahojen käyttämisessä, maksamisessa ja valvonnassa noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia ja asetusta, lakia julkisista hankinnoista ja asetusta valtion hankinnoista, valtion talousarviota, sen soveltamismääräyksiä ja muita valtion varojen käyttöä koskevia yleisiä säännöksiä ja määräyksiä sekä tässä liitekirjeessä olevia yleisiä ehtoja. Mikäli toimikunta on asettanut myönnölle päätösilmoituksessa mainitun erityisehdon, on sitä noudatettava.

1. Rahoituksen käytön yleiset edellytykset

Akatemia rahoittaa tutkimushankkeita vain silloin, kun tutkimuksen suorituspaikka takaa hankkeen toteuttamisen perusedellytykset. Nämä määräytyvät tutkimuksen luonteen perusteella, mutta tavanomaiset perusedellytykset ovat samat kuin laitoksen muilla tutkijoilla eli työskentely- ja laboratoriotilat, laitteet (ml. ATK), tietoliikenne-, puhelin-, posti-, kopiointi- ja kirjastopalvelujen käyttömahdollisuus.

Akatemian rahoitus sisältää hankkeesta riippuen palkat ja palkkiot, henkilöstösivukulut mukaan lukien uusi palkkausjärjestelmä, apurahat, matkakulut, laitekulut, kulut seminaarien järjestämiseen, ulkomaisen tutkijan kutsumisesta aiheutuvat kulut ja muut tutkimushankkeen toteutuksesta aiheutuvat välittömät kulut. Myös arvonlisävero maksetaan myönnetystä määrärahasta. Akatemian rahoitusta ei saa käyttää tutkimuksen välillisiin kuluihin, kuten patentointikuluihin tai lisäpalkan maksamiseen (poikkeuksena tutkijakoulutettavat).

Tutkimusrahoitukseen sisältyy 12,5%:n suuruinen yleiskustannusosuus, joka on lähtökohtaisesti tarkoitettu tutkimuksen perusedellytysten rahoittamiseen.

Akatemian tutkimusmäärärahalla palkattavan henkilöstön tulee olla palvelussuhteessa. Palvelussuhteen keston tulee olla vähintään rahoituskauden mittainen, ellei tutkimushankkeen toteuttamiseen liittyvä erityinen syy edellytä lyhyempää palvelussuhdetta.

Tutkimusmäärärahoista saa maksaa henkilökohtaisen apurahan tutkimustyöhön vain, mikäli siitä on mainittu päätöksessä. Apuraha annetaan yleensä vain työskentelyyn tai opiskeluun ulkomailla sekä ulkomaisen tutkijan korkeintaan vuoden mittaiseen tutkijavierailuun Suomessa. Akatemian tutkimusmäärärahaa voidaan käyttää vastuullisen johtajan omaan palkkukseen vain, mikäli siitä on mainittu päätöksessä.

Akatemian rahoituksella hankitut tarvikkeet, laitteet ja kirjallisuus jäävät suorituspaikan omistukseen ja hallintaan. Valtion hallinnossa Akatemian rahoituksella hankittua omaisuutta voidaan siirtää toiseen suorituspaikkaan, mikäli suorituspaikan muuttamiseen on Akatemian kirjallinen lupa. Akatemian rahoituksella hankitun omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa valtion ulkopuolelle kohteena olevan omaisuuden käyttöaikana.

2. Rahoitus ja vuosierät

Akatemian myöntämä rahoitus myönnetään kokonaissummana, jota ei saa ylittää. Määrärahojen vuosieräjaottelu on merkitty päätösilmoitukseen ja laskentaperusteet ovat päätösilmoituksen liitteenä. Laskentaperusteissa esitetty kustannuserittely ei ole menolajikohtaisesti sitova. Siten esimerkiksi palkkaukseen osoitettua rahoitusta voidaan käyttää tieteellisen matkan kuluihin jne. Rahoitus voidaan käyttää vain rahoituskauden aikana syntyneisiin menoihin ja määrärahan vuosierä tulee pyrkiä noudattamaan.

Akatemia edellyttää, että vastuullinen johtaja noudattaa päätöksessä ilmoitettuja vuosierä huippuyksikköjen sopimusrahoituksessa, tutkimusohjelmissa ja tutkimushankkeeksi nimetyssä tutkimusrahoituksessa, siten että rahoitussuunnitelmasta voi kunakin vuonna poiketa korkeintaan +/- 15 prosenttia. Mikäli vastuullinen johtaja ei voi sitoutua esitettyyn vuosieräjakoon ottaen huomioon +/-15 prosentin liukuman, hänen tulee tehdä Akatemialle ehdotus tutkimusrahoituksen vuosieriksi. Ehdotus on tehtävä kirjallisesti neljän viikon kuluessa päätöspäivästä eikä se saa ylittää hankkeelle myönnettyä kokonaissummaa.

Muihin rahoitusta koskeviin asioihin on haettava muutosta rahoituksen voimassaoloaikana.

Rahoituskautta voidaan hakemuksesta pidentää vain erityisestä syystä, kuten hankkeessa työskentelevän tutkijan äitiys- tai vanhempainvapaan taikka varusmies- tai siviilipalvelun tai pitkäaikaisen sairauden johdosta silloin, kun tutkijalle ei ole otettu sijaista ja kun henkilö palaa tutkimusrahoitushankkeeseen työskentelemään Akatemian rahoituksella. Hoitovapaan vuoksi rahoituskautta voidaan hakemuksesta pidentää enintään vuodella. Rahan käyttämättä jättäminen ei ole peruste rahoituskauden pidentämiselle.

Tutkimuksen suorituspaikan muuttamiseen on haettava kirjallisesti lupa Akatemialta. Hakemuksen tekee hankkeen vastuullinen johtaja yhdessä uuden suorituspaikan kanssa. Hakemukseen tulee sisältyä alkuperäisen suorituspaikan lausunto siirrosta.

3. Erityisehtoja ja suosituksia

Tutkijatohtorin projekti

Tutkijatohtorin tehtävänä on esitetyn suunnitelman mukainen tutkimustyö sekä oman alan opinnäytetöiden ohjaaminen ja omaan erikoisalaan liittyvä opetus ensimmäisen tutkijatohtorivuoden jälkeen.

Työelämässä olevien henkilöiden jatkokoulutus

Henkilö on palvelussuhteessa varsinaiseen työnantajaansa koko koulutuksen ajan. Hän ja työnantaja sopivat työajan käytöstä väitöskirjatyöhön siten, että tutkinto on mahdollista suorittaa suunnitellussa ajassa. Jos työnantaja irtisanoo henkilön tai tämä irtisanoutuu, rahoitus päättyy palvelussuhteen päättyessä.

Tutkijankoulutuskurssit ja tuki tutkijakouluille

Rahoitusta voi käyttää jäsinnin järjestävän yliopiston ulkopuolelta tulevien opettajien matkoihin ja palkkioihin sekä tarvittaessa jatko-opiskelijoiden koti- ja ulkomaanmatkoihin sekä tutkijakoulun koordinaatikuluihin ja kansalliseen ja kansainväliseen yhteistoimintaan.

Tutkimusyhteistyön edistäminen - Kansainväliset konferenssit

Rahoitusta voi käyttää esitetyn talousarvion perusteella ensisijaisesti kutsuttujen ulkomaisten esitelmöitsijöiden matkakuluihin, vuokra-, sihteeri- ja postituskuluihin. Osallistumismaksuilla on katettava merkittävä osa yleiskuluista. Mikäli konferenssin tulot lopullisessa tilinpäätöksessä ovat suuremmat kuin menot, on ylijäämästä palautettava Akatemian rahoitusta vastaava osa tilille 166030-112337.

Tutkimusyhteistyön edistäminen - Seminaarit

Rahoitusta voi käyttää ensisijaisesti ulkomaisten alustajien matkakuluihin, luentopalkkioihin ja tilojen vuokriin.

Tutkimusetiikka

Akatemia edellyttää, että kaikessa sen rahoittamassa tutkimuksessa noudatetaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita 'Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen' sekä vastaavia Suomen Akatemian tutkimuseettisiä ohjeita. Suorituspaikka sitoutuu ilmoittamaan Akatemialle, mikäli Akatemian rahoitusta saaneen hankkeen vastuullisen johtajan tai tutkijan osalta käynnistetään hyvän tieteellisen käytännön loukkausta koskeva tutkinta.

Tieteelliset julkaisut

Akatemian rahoittamien tutkimushankkeiden tulee aina tieteellisissä julkaisuissaan mainita, että tutkimus on toteutettu Suomen Akatemian rahoituksella.

Väitelleiden tutkijoiden työtehtävät

Akatemia suosittelee yliopistoille, että Akatemian rahoituksella palkattujen väitelleiden tutkijoiden työtehtäviin sisällytetään opetuksen antamista, siten että opetukseen käytetty kokonaistyöaika muodostaa 5 prosenttia tutkijan vuosityöajasta ja opetus tapahtuu ilman eri korvausta.

Hanketta varten koottu yhteiskuntatieteellinen aineisto

On suositeltavaa, että Akatemian rahoittamat tutkimushankkeet luovuttavat hanketta varten kokoamansa yhteiskuntatieteellisen aineiston Tampereen yliopistossa sijaitsevan yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston (FSD) käyttöön. Luovutus tapahtuu mahdollisimman pian Akatemian rahoituksen päättymisen jälkeen.

Julkaiseminen avoimissa tiedelehdissä

On suositeltavaa, että Akatemian rahoittamat tutkijat julkaisevat tutkimusartikkelinsa internet-tietoverkon avoimissa tiedejulkaisuissa silloin, kun alalla on valittavissa perinteisiin tilausmaksullisiin lehtiin verrattuna vähintään samantasoisia sähköisessä muodossa olevia tieteellisiä julkaisuja.

4. Määrärahojen käyttö tilivirastossa

Akatemia vahvistaa tiliviraston käyttöön talousarviovuonna käytettävissä olevan määrärahan ja talousarviotilin. Tilivirasto ottaa talousarviotilin omaan kirjanpitoonsa.

5. Raportointi

Akatemian rahoitusta saaneet valtion tilivirastot

Tilivirastot raportoivat Akatemian rahoittaman toiminnan talousarviovuotta koskevan tulojen ja menojen kertymän vuoden alusta kumulatiivisesti neljännesvuosittain. Kolmelta ensimmäiseltä vuosineljännekseltä tulot ja menot raportoidaan viimeistään vuosineljänneestä seuraavan kuukauden 20. päivä. Neljänneltä vuosineljännekseltä tulot ja menot raportoidaan viimeistään raportointivuotta seuraavan vuoden tammikuun 31. päivänä.

Henkilötyövuositiedot raportoidaan vuosittain viimeistään raportointivuotta seuraavan vuoden tammikuun 15. päivänä.

Tutkimushankkeen vastuullinen johtaja

Vastuullisen johtajan tulee raportoida tutkimuksen edistymisestä Akatemialle. Loppuraportti toimitetaan viimeistään rahoituksen päättymistä seuraavan vuoden kesäkuun 15. päivänä. Raportti laaditaan sähköisesti osoitteessa www.aka.fi > sähköinen asiointi.

Kentän koodi muuttunut

6. Rahoituksen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Suorituspaikan tulee palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa rahoitus.

Akatemia voi keskeyttää tai määrätä rahoituksen lopetettavaksi, jos vastuullinen johtaja tai suorituspaikka on käyttänyt rahoituksen muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai antanut väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on ollut omiaan vaikuttamaan rahoituksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan tai muutoin rikkonut rahoituksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai rahoituspäätökseen otettuja ehtoja.

Akatemia voi lisäksi määrätä rahoituksen takaisinperittäväksi, mikäli määräraha on käytetty olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai on olennaisesti rikottu rahoituksen käyttöä koskevia säännöksiä tai ehtoja taikka mikäli rahoituksen saamiseksi on esitetty väärää tietoa tai salattu tietoja.

7. Valvonta

Akatemia seuraa ja valvoo rahoituksen käyttöä. Akatemialla on oikeus suorittaa rahoituksen käytön valvonnassa tarpeellisia rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Rahoituspäätöksen ehtojen valvomiseksi rahoituksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä rahoituksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta rahoituksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

Akatemialla on oikeus tarkastaa tutkimustyön toteuttamista, tilinpitoa ja rahoituspäätöksen ehtojen noudattamista. Tilivirasto ja tutkimushankkeen vastuullinen johtaja ovat velvollisia antamaan tarkastuksen suorittajan käytettäväksi kaikki tarpeelliset tili- ja muut asiakirjat ja tiedot sekä avustamaan tarkastuksessa. Sekä tiliviraston että tutkimushankkeen vastuullisen johtajan on pyynnöstä annettava muutoinkin Akatemialle tutkimusta ja varojen käyttöä koskevia tietoja.

8. Voimaantulo

Näitä yleisiä ehtoja noudatetaan päätöksiin, jotka on tehty 5.9.2006 tai sen jälkeen.

Lisätietoja

Taloushallintoa koskevia kysymyksiä voi esittää Kysymykset ja palaute –toiminnolla, joka on verkkosivujen yläpalkissa (www.aka.fi). Muihin rahoituspäätöstä koskeviin kysymyksiin vastaa ao. päätöksen esittelijä p. (09) 774 881, sähköposti etunimi.sukunimi@aka.fi.